

PREŠOVSKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

KNIOHONÍK/ČKA + KOMUNITA/Y = ??

Potrebuje súčasná doba knižnice a knihovníkov?

Ako doba mení funkcie knihovníka

Emília Antolíková

Krajská knižnica v Žiline, 23. júna 2021

POTREBUJE SÚČASNÁ DOBA KNIŽNICE A KNIHOVNÍKOV?

- Kto sme a odkiaľ prichádzame
- Súčasná doba a zmeny v knižniciach
- Pohľad „krajského úradníka“ na knižnice
- Podnety, inšpirácie, zamyslenie nad úlohou knihovníka v komunite

KULTÚRA V KRAJI

- Špecifický historický vývoj
- Rôznorodosť národností: 7
- Rozdielne prírodné podmienky
- Odlišnosť vierovyznaní: 4
- Plocha 8 973 km²
- AKTÍVNA KULTÚRA

KULTÚRNE INŠTITÚCIE V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI PSK

27 kultúrnych inštitúcií:

- 7 múzeí: Prešov, Poprad, Humenné, Medzilaborce, Bardejov, Stará Ľubovňa, Kežmarok
- 2 galérie: Prešov, Poprad
- 2 divadlá: Prešov
- 5 osvetových stredísk Stará Ľubovňa, Vranov nad Topľou, Bardejov, Poprad, Svidník
- 2 hvezdárne a planetária: Prešov, Humenné
- 1 umelecký súbor: Prešov PULS
- **8 knižníc:** Prešov, Humenné, Vranov nad Topľou, Stará Ľubovňa, Poprad, Bardejov, Svidník, Levoča (od r. 2019)

PAMIATKY UNESCO NA ÚZEMÍ PSK

- Historické centrum Bardejova
- Karpatské bukové pralesy
- Drevené chrámy karpatského oblúka
- Levoča, Spišský hrad a pamiatky okolia

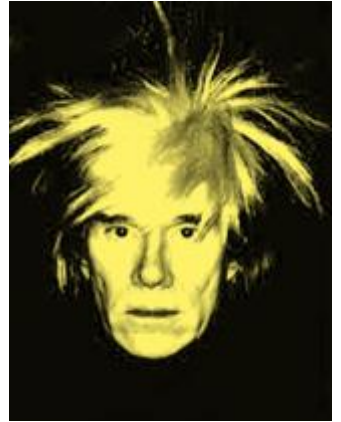
PAMIATKY UNESCO NA ÚZEMÍ PSK

MÚZEÁ A GALÉRIE

Múzeum moderného umenia Andyho Warhola v Medzilaborciach

- založené v roku 1991 ako prvé na svete venované osobnosti kráľa pop-artu
- má nadregionálny charakter a funguje ako inštitúcia múzejno-galerijného typu

MÚZEÁ A GALÉRIE

Ľubovnianske múzeum v Starej Ľubovni

Pohl'ad na hrad

Slovenská izba v skanzene

MÚZEÁ A GALÉRIE

Tatranská galéria v Poprade

- Tatranská galéria (1960) svoju činnosť prezentuje v bývalej parnej elektrárni.

DIVADLÁ

Divadlo Alexandra
Duchnoviča v Prešove

Divadlo Jonáša
Záborského v Prešove

OSVETOVÉ STREDISKÁ

Folklórny súbor Makovica
zo Svidníka

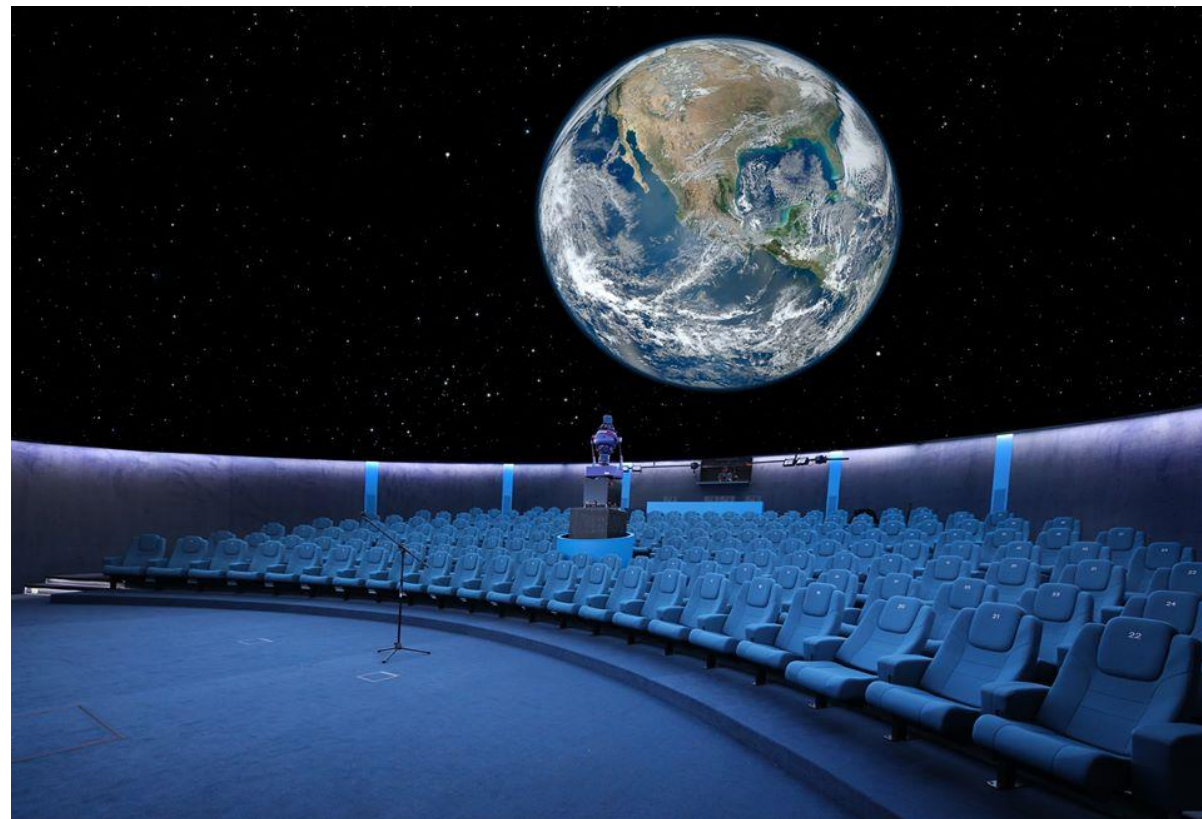

Zamagurské folklórne slávnosti

HVEZDÁRNE A PLANETÁRIÁ

Hvezdáreň a planetárium v Prešove

Počet návštevníkov za rok: **12 733**

Počet odborných pozorovaní za rok: **83**

Počet podujatí za rok: **349**

KNIŽNICE

Knižnica P.O. Hviezdoslava
v Prešove

Podtatranská knižnica
v Poprade

KNIŽNICE

- ZÁKON O VEREJNÝCH KNIŽNICIACH - 100. výročie (2019)
- MK SR, SNK, SAK, SS KK, ÚKR
- SPOLUPRÁCA – konferencie, semináre, workshopy,
vzdelávanie v knižniciach – knihovníci, používatelia
- KIS, štatistiky, benchmarking, štandardy... tréning pamäti
- KNIHOVNÍCKY INŠTITÚT

KNIŽNICE A ZRIADOVATEĽ

- čísla, štatistiky, financie, podujatia, porovnávanía, „regionálne štandardy“
- regionálne funkcie – čísla – význam - REGIÓN
- priority riaditeľov knižníc – BUDOVY, FINANCIIE, ĽUDIA
- ZRIAĐOVATEĽ a jeho POHLAD NA KNIHOVNÍKA
- „Čo z toho budeme mať?“

DOBA MENÍ FUNKCIE KNIHOVNÍKA

Funkcie knižníc v čase

- konzervačná
- študijná
- bádateľská
- kultúrna a osvetová
- vzdelávacia –celoživotné vzdelávanie
- komunitná a sociálna

POTREBUJE SÚČASNÁ DOBA KNIŽNICE A KNIHOVNÍKOV?

- kultúra PSK – KNIŽNICE ako priority
- knihovník KAM kráčaš - knihovník ČO očakávaš?
- MISIA – knižnica pre každý deň ☺

„BUDÚCNOSŤ TVORÍME DNES!“

KNIOHVNÍK/ČKA + KOMUNITA/Y = ??

- systém, prvky, väzby, procesy..
- vedieť koho potrebujeme a koho potrebuje komunita v ktorej pôsobíme
- poznať očakávania zriaďovateľa
- „...*absolventka knihovníctva neovláda to, čo my v knižnici potrebujeme...*“ vedenie knižnice
- požadovať kompetencie na **knihovnícke** miesto
- neočakávajme že knihovník je stroj

KTO JE KNIHOVNÍK/ČKA?

- zamestnanec knižnice na odbornom mieste
- kvalifikácia v odbore - odborná škola, prax, certifikát o skúške z profesnej kvalifikácie, rekvalifikačný kurz, dlhodobá prax na príslušnom odbornom mieste?
- ako sa stať knihovníkom vo verejnej knižnici?
- „Čo má vedieť knihovník“ – kurikula odborových škôl, sústava povolaní, knihovnícke kompetencie

KTO JE KNIHOVNÍK/ČKA?

- knihovnícke „remeslo“
- odborné znalosti a vedomosti – práca s databázami, rešeršná stratégia a technika, orientácia v literatúre, spracovávanie a uchovávanie informácií, ochrana dokumentov, informačné potreby, analýzy informačných otázok a mnohé ďalšie

KTO JE KNIHOVNÍK/ČKA?

- perfektná digitálna gramotnosť, jazyková spôsobilosť, vysoká informačná gramotnosť, pedagogické, psychologické aj lektorské kompetencie, znalosť literatúry, literárnej teórie, estetiky, znalosť regiónu, lokality, právne a ekonomické povedomie, dobré kompetencie v ďalšom jazyku, druhý odbor a to nielen pre špecializované knižnice, znalosti v oblasti služieb, pre ľudí so špecifickými potrebami

KTO JE KNIHOVNÍK/ČKA?

- požiadavka kreativity, aktivity, vynikajúce komunikačné schopnosti, flexibilita, schopnosť pracovať v tíme, vysoká orientácia na používateľa, pripravenosť na celoživotné vzdelávanie, administratívne schopnosti, manuálne zručnosti, schopnosti pre štatistiku, správy, výkazy, marketing, tvorbu a riadenie projektov, pedagogika voľného času...a iné
- vždy ihneď a v najvyššej kvalite!

KOMUNITNÁ KNIŽNICA

**Hornozemplínska knižnica vo Vranove n.T. v spolupráci s verejnými
knižnicami na Slovensku a v zahraničí
semináre, konferencie, workshopy
2008 - 2018**

Emília Antolíková

OBČIANSKE
ZDRUŽENIE
KORÁLKY

KOMUNITA

Komunita je spoločenstvo ľudí – ktorí sú vzájomne previazaní väzbami na rôznych úrovniach – majú spoločné problémy, záujmy, bydlisko, zážitky či reprezentantov. Komunity môžu byť vymedzené geograficky, ale aj sociologicky či psychograficky (spája ich spoločná profesia, podobným spôsobom trávia voľný čas, spájajú ich podobné hodnoty)

Komunitu tvoria ľudia, ktorí patria k určitému miestu a majú medzi sebou nejaké sociálne vzťahy.

Komunitou označujeme skupinu ľudí, ktorej život sa odohráva na nejakom zemepisne vymedzenom mieste, alebo ktorú spája miesto spoločných aktivít.

KOMUNITA/Y

Tri kľúčové hodnoty:

- ĽUDIA, MIESTO, PLATFORMA (zameranie na používateľa)
- ZMENY
- nové vízie pre verejné knižnice
- PRIORITY KOMUNITY – rozhodnutia, kompromisy
- SPOLUPRÁCA – štát, školy, vzdelávacie organizácie

KOMUNITA/Y

- PARTNERSTVÁ, lokálne podniky
- účasť na diskusiách, plánovaní, rozhodovaní o dôležitých politických problémoch
- nevyhnutnosť zapojiť sa do zdieľania obsahov
- merať výsledky a dopady na knižnice

KOMUNITA/Y

„KNIŽNICA je miestom, ktoré katalyzuje zvedavosť.

Zvedavosť, šťastné náhody a predstavivosť to sú veci, ktoré knižnice vedia dobre vzbudzovať.“ (OHN SEELY BROWN)

„Už nie sme vrátnikmi, sme navigátormi.“ (SUSAN HILDRETHIOVÁ)

ZÁVER

- vzrastajúce nároky
- kvalita špecializačného vzdelávania
- kompetencie z iných odborov

„Je potrebné poznať a vedieť stále lepšie a viac to, čo poznáme a vieme, obnovovať to, čo poznáme a vieme rozširovať a prehĺbovať. Pridajme ešte chcieť, byť ochotný k mobilite, rešpektovať podmienky v odbore a VYDRŽAŤ „nie je to jednoduché, ale naozajstný knihovník vie, že to stojí za to!“(

ZLATA HOUŠKOVÁ)

KNIŽNICA ROKA 2018

ĎAKUJEM

Emilia.Antolikova@vucpo.sk

Žilina, 23. jún 2021